

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5023200163
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:5023200163.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: I. U. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., U. č. XXXX/XX, zastúpený Mgr. Michalom Grošaftom, advokátom zo Žiliny, Hodžova 13, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28.03.2023, o starobný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. ZA-24Sa/5/2023-165 zo dňa 26.08.2024, t a k t o

rozhodol:

- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

I. Priebeh správneho súdneho konania

1. Správny súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) napadnutým rozsudkom z 26.08.2024, č. k. ZA-24Sa/5/2023-165 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne zo dňa 28.03.2023, č. XXX XXX XXXX X, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.01.2023. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len zákon č. 461/2003 Z.z.) priznal žalobcovi od 14.08.2022 starobný dôchodok v sume 380,- eur mesačne, ktorý súčasne od 01.01.2023 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. zvýšil na sumu 424,90 eur mesačne.

2. Správny súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného preskúmal v intenciách čl. 46 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 274 ods. 1 až 4, § 21 ods. 1, § 174 ods. 1 a 2, § 175 a § 175g ods. 1 až 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Správny súd mal z obsahu spisov za preukázateľne zistené, že rozhodnutím prvostupňového orgánu bol žalobcovi na základe jeho žiadosti o starobný dôchodok priznaný od 14.08.2022, t.j. k veku 58 rokov starobný dôchodok podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že k dátumu 14.08.2022 dosiahol vek 58 rokov ani to, že v zamestnaní zaradenom do I. pracovnej kategórie získal najmenej 16 rokov; čo sú podmienky potrebné na priznanie starobného dôchodku podľa § 174 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Ďalej nebolo sporné ani to, že žalobca bol zo služobného pomeru uvoľnený z dôvodu organizačných zmien od 01.01.2003, a to v dobe výkonu služby profesionálneho vojaka v III. pracovnej kategórii, ktorú vykonával od 01.01.2000 do 31.12.2002. Podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 14.09.2022 bolo preukázané, že žalobcovi bol od 01.01.2003 podľa § 123 v súlade s § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002

Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) priznaný výsluhový dôchodok. Sporným bolo to, že žalobcovi podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. k 55. roku veku, teda k 14.08.2019, ako požiadal vo svojej žiadosti, nevznikol nárok na starobný dôchodok.

4. Správny súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru o správnom rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku k veku 58 rokov od 14.08.2022. Ohľadom určenia teoretickej sumy starobného dôchodku mal rovnako za to, že táto bola určená v súlade so zákonom, keď bola určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s článkom 33 ods. 1 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128, ako aj v súlade s judikatúrou vyšších súdnych inštancií, keď bola teoretická suma dôchodku krátená o sumu dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku.

5. Správny súd ohľadom námietok žalobcu týkajúcich sa nezarávania prvých dvoch ročníkov výkonu služby vo Vojenskej strednej odbornej škole Nitra poukázal na to, že žiaci 1. a 2. ročníka VSOŠ sa štúdiom pripravovali na službu vojaka z povolania a neboli vojakmi v činnnej službe. Vojenskú základnú službu vykonávali počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Pri tomto štúdiu sa žalobcovi výkon základnej vojenskej služby evidoval 24 mesiacov počas štúdia v 3. a 4. ročníku. Štúdium v 1. a 2. ročníku VSOŠ nie je možné považovať za ostatnú vojenskú službu podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. Do vojenskej činnnej služby mohol byť zaradený iba ten, kto dosiahol vek 18 rokov. Podľa prílohy 3 smernice „poslucháči (žiaci) vojenských škôl do dovŕšenia veku 17 rokov boli vo vojenských školách vedení ako chovanci a doba štúdia sa im započítavala do nástupu vojenskej činnnej služby ako doba potrebná k príprave na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky (§ 10 ods. 1 písm. d) zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov), t.j. v III. pracovnej kategórii. Námietky na prísny režim pri ich výchove počas štúdia na VSOŠ, ako aj prípadné ozbrojovanie a povinná práca nie sú predmetom súdneho prieskumu zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia a postupu predchádzajúceho jeho vydania.

6. Za nedôvodnú vyhodnotil správny súd aj námietku, ktorou žalobca namietal nedostatočné odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia z dôvodu, že mu neposkytlo odpovede na všetky jeho otázky. Správny súd poukázal na ust. § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. a uviedol, že napadnuté rozhodnutie, resp. odôvodnenie chybami netrpí. Skutočnosť, že žalobca s odôvodnením žalovaného nesúhlasí, resp. cíti krivdu vo vzťahu k zabezpečeniu štátu o vojakov vo výslužbe nespôsobuje samo o sebe nezákonnosť rozhodnutia z dôvodu nezrozumiteľnosti alebo nedostatku dôvodov. Nestotožnenie sa žalobcu s právnou argumentáciou žalovaného, resp. s jeho právnym posúdením založeným na odlišných názoroch si nemožno zamieňať s nezrozumiteľnosťou alebo nedostatkom dôvodov.

7. Pokiaľ išlo o poukaz žalobcu na judikatúru súdov v Českej republike, správny súd konštatoval, že judikatúrou súdov v Českej republike nie je správny súd záväzný.

8. Z vyššie uvedených dôvodov správny súd správnu žalobu podľa § 190 SSP zamietol.

9. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP.

II. Kasačná sťažnosť a vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

10. Proti uvedenému rozsudku správneho súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, a? to z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g) a f) SSP.

11. Kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP odôvodnil jednak tým, že podrobne poukázal na odôvodnenie rozsudku správneho súdu a na postup Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o žiadosti o starobný dôchodok od 14.08.2022. Vychádzajúc z ust. § 65 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2007 mal poistenec nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov (neskôr to bolo najmenej 15 rokov) a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek sa týmto osobám, ktoré vykonávali tieto funkcie pred 01.01.2000, určuje naďalej podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. (55 rokov a 20 rokov v I. kategórii) a podľa § 174 zákona č. 100/1988 Zb. (v rozpätí 56 až 59 rokov) v závislosti od toho, koľko rokov doby zamestnania získali výkonom zamestnania v I. pracovnej kategórii, resp. I. kategórii funkcií alebo II. kategórii funkcií). Sťažovateľ tak tvrdil, že základnou podmienkou je podľa § 21 zákona fyzický vek 55 rokov, ktorý sa predlžuje podľa počtu rokov doby zamestnania v preferovaných kategóriách až na 59 rokov. Ak by sťažovateľ sám z vlastnej iniciatívy požiadal o prepustenie zo služobného pomeru profesionálneho vojaka k 01.01.2003, tak všetko platí, ako dnes tvrdí žalovaná.

12. Sťažovateľ v ďalšej časti kasačnej sťažnosti poukázal na to, že zo služobného pomeru v armáde bol uvoľnený z dôvodu organizačných zmien od 01.01.2003, a to v dobe výkonu služby profesionálneho vojaka v III. pracovnej kategórii, ktorú vykonával od 01.01.2000. Za účelové a za nesprávne považuje

to odôvodnenie, že zo zamestnania zaradeného do III. pracovnej kategórie, t.j. služobného pomeru, bol prepustený od 01.01.2003 z dôvodu, že zákon nikde neuvádza, v akej kategórii bol ukončený jeho služobný pomer. Poukázal na svoj osobný spis profesionálneho vojaka, v ktorom nemá uvedenú žiadnu zmenu o tom, že by bol nejakým kádrovým rozkazom veliteľa preradený do takejto nízko preferovanej pracovnej kategórie.

13. Kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP sťažovateľ odôvodnil tým, že správny súd si nevyžiadal sťažovateľom navrhnuté dôkazy a v priebehu konania sa nevysporiadal s námietkami a skutkovými tvrdeniami žalobcu. Ďalej uviedol, že vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia zakotvená zákonná zásada zachovania získaných nárokov umožňuje súdu pri aplikácii sudcovského výkladu práva aj nad rámec formálnej textácie zákona prijať v nevyhnutnom rozsahu extenzívny výklad právnej normy, ktorý bude reflektovať citovanú zásadu.

14. Navrhol, aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žiadal priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

15. Kasačná sťažnosť bola žalovanej doručená na vedomie dňa 21.11.2024.

16. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti trvala na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X z 28.03.2023 a navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť.

17. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi na vedomie dňa 13.12.2024.

III. Aplikovaná právna úprava a posúdenie veci kasačným súdom

18. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

19. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

21. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

23. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

24. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok správneho súdu, ktorým súd podľa § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X z 28.03.2023, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X. z 03.01.2023. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. priznal žalobcovi starobný dôchodok od 14.08.2022 v sume 380,00 eur mesačne.

25. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

26. Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

27. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho, ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného mal preukázané, že:

- žalobca v poradí druhou žiadosťou spísanou dňa 19.10.2022 si uplatnil nárok na starobný dôchodok (starobný dôchodok žiadal priznať od 14.08.2019);

- prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 03.01.2023 priznal žalobcovi starobný dôchodok od 14.08.2022 v sume 380,00 eur mesačne

(prvostupňový správny orgán uviedol, že žalobca 14.08.2022 získal 14 348 dní obdobia dôchodkového poistenia. Pri posúdení nároku na dôchodok a určení jeho sumy boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov považujú. Získanie ďalšieho obdobia

dôchodkového poistenia nebolo preukázané. Suma starobného dôchodku bola určená v súlade s § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Suma starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) do vzniku nároku na starobný dôchodok je 725,83808425 eur mesačne. Je určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Priemerný osobný mzdový bod 1,2204x39,3096 rokov obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) x aktuálna dôchodková hodnota 15,1300 = 725,83808425 eur mesačne. Pretože ste poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. Vám bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu doby služby, suma starobného dôchodku sa zníži podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č.128) o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Suma starobného dôchodku 375,10 eur mesačne po zaokrúhlení je určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku zodpovedajúca obdobiu dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) 725,83808425 eur mesačne a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 350,82838697 eur mesačne. Podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 140/2015 Z.z. suma starobného dôchodku poistenca, ktorému sa zachováva nárok vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie, I. a II. kategórie funkcií, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, a to vrátane úpravy starobného dôchodku podľa zákona č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. a zvýšenia dôchodku podľa zákona č. 222/2003 Z.z. Zákon č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov neumožňuje výhodnejšie vypočítať sumu dôchodku poistenca, ktorý vykonával zamestnanie zaradené do I. a II. pracovnej kategórie, I. a II. kategórie funkcií tak, ako to umožňoval zákon č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Suma starobného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2023 je určená z priemerného mesačného zárobku 135,00 eur za roky 2021, 2020, 2018, 2017. Započítaná doba zamestnania je 37 rokov, na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliada. Starobný dôchodok je 74,00% priemerného mesačného zárobku, to znamená 99,90000000 eur mesačne. K uvedenej sume patrí úprava podľa zákona č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. o 154,14790000 eur mesačne na 354,04790000 eur mesačne a zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z.z o 15,24287400 eur mesačne na 269,29077400 eur mesačne. Pretože ste poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 vám do doby zamestnania bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu doby služby, suma starobného dôchodku sa zníži podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Suma starobného dôchodku 138,28445056 eur mesačne zodpovedajúca zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, je určená ako súčin sumy starobného dôchodku 269,29077400 eur mesačne a koeficientu 0,51351351 určeného ako podiel zamestnania, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 19 rokov, a úhrnu zamestnania vrátane doby služby), ktoré bolo zhodnotené na sumu starobného dôchodku 37 rokov. Suma starobného dôchodku 131,10 eur mesačne po zaokrúhlení je určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej zamestnaniu (vrátane doby služby) 269,29077400 eur mesačne, a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 138,28445056 eur mesačne. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a Dohovoru č. 128 je 375,10 eur mesačne a suma starobného dôchodku vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 a Dohovoru č. 128 je 131,10 eur mesačne. Pretože suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a Dohovoru č. 128 je vyššia, starobný dôchodok Vám patrí v tejto sume.);

- na základe odvolania žalobcu žalovaná prostredníctvom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne ako príslušného odvolacieho orgánu rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 28.03.2023 zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie

(odvolací orgán uviedol, že žalobca v zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií, pre účely posúdenia nároku na zníženie dôchodkového veku podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. získal 5 966 dní doby poistenia, čo je 16 rokov a 126 dní obdobia dôchodkového poistenia a zo služobného pomeru bol prepustený z dôvodu organizačných zmien k 31.12.2002. Vychádzajúc z ustanovenia § 14 ods. 1 a ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov na účely zníženia dôchodkového veku postupom podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. je možné hodnotiť len I. pracovnú kategóriu, resp. I. kategóriu

funkcií. Podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. má občan nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e) tzn. V súvislosti s uskutočnením racionalizačných a organizačných opatrení uvedených vo vykonávacom predpise. Vzhľadom na to, že v zamestnaní zaradenom do i. kategórie funkcií ste získali 16 rokov a 126 dní a neboli ste z tohto zamestnania, tzn. zo zamestnania v i. kategórii funkcií prevedený alebo uvoľnený z organizačných dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e) nárok na starobný dôchodok Vám podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. k 55. roku veku, teda k 14.08.2019, ako ste požiadali v žiadosti, ako aj vo svojom odvolaní, nevznikol.

28. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu, ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších čŕt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

29. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda, či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

30. Kasačný súd v súvislosti s kasačnými námietkami sťažovateľa a v súvislosti s vyššie uvedeným poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015 sp. zn. II. ÚS 675/2014-40, z ktorého vyplýva, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, (súčasná úprava v § 139 ods. 2 SSP) v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.... Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

31. Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, podľa ktorého z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska

c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993). Rovnako rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. januára 1999).

32. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a ani Ústavného súdu Slovenskej republiky a v neposlednom rade ani judikatúra Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k nezákonnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

33. Kasačný súd mal z obsahu spisov za preukázateľne zistené, že žalobca, ktorému bol od 01.01.2003 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 123 a § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. v poradí druhou žiadosťou spísanou dňa 19.10.2022 požiadal Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku. Dávku žiadal priznať od 14.09.2019. Z administratívneho spisu vyplynulo, že na vznik nároku na výsluhový dôchodok a pre jeho výšku mu bola zhodnotená v osobitnom systéme dôchodkového zabezpečenia doba poistenia v I. kategórii funkcií: 1/ náhradná služba vo vojenskej škole od 01.09.1983 do 31.01.1984, 2/ doba profesionálneho vojaka vo vojenskej škole od 01.02.1984 do 13.07.1985 a 3/ doba profesionálneho vojaka v služobnom pomere od 14.07.1985 do 31.12.1999. V III. pracovnej kategórii doba profesionálneho vojaka od 01.01.2000 do 31.12.2002. V zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií pre účely posúdenia nároku na zníženie dôchodkového veku podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. tak získal 5 966 dní doby poistenia, čo je 16 rokov a 126 dní obdobia dôchodkového poistenia. Zo služobného pomeru bol prepustený z dôvodu organizačných zmien k 31.12.2002. V čase prepustenia zo služobného pomeru z dôvodu organizačných zmien bol profesionálny vojak v služobnom pomere zaradený do III. pracovnej kategórie. Z uvedeného dôvodu sa žalobcovi na účely zníženia dôchodkového veku postupom podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. bolo možné hodnotiť len I. kategóriu funkcií.

34. Po posúdení kasačných dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP tak kasačný súd dospel k záveru o správnosti záverov správnych orgánov z dôvodu, že v zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií žalobca získal 16 rokov a 126 dní a nebol z tohto zamestnania, resp. služby profesionálneho vojaka prevedený alebo uvoľnený z organizačných dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e) zákona č. 100/1988 Zb., nárok na starobný dôchodok mu podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. k 55. roku veku, teda k 14.08.2019, ako požiadal v žiadosti, nevznikol. Žalobca bol zo služobného pomeru prepustený v dobe, kedy vykonával zamestnanie zaradené v III. pracovnej kategórii, od 01.01.2003. V danej súvislosti kasačný súd považoval rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku od 14.08.2022, kedy žiadateľ dovŕšil 58 rokov veku, za vecne správny a zákonný.

35. Z dôvodov uvedených vyššie sa najvyšší správny súd nestotožnil s námietkami žalobcu voči napadnutému rozsudku správneho súdu uvedenými v kasačnej sťažnosti. Podanú kasačnú sťažnosť považuje za nedôvodnú, a preto podľa § 461 SSP rozhodol spôsobom, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozsudku.

36. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal a rovnako aj žalovanej nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP.

37. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.